

Curtea Supremă de Justiție  
D E C I Z I E

30 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Frunză Adela în numele inculpatului Moraru Serghei și de către inculpatul Moraru Serghei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui

*Moraru Serghei XXXXX, născut la  
XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat  
în XXXXX*

**Termenul examinării cauzei:**

*Instanța de fond: 15.06.2020 – 02.03.2021;*

*Instanța de apel: 26.03.2021 – 23.11.2021;*

*Instanța de recurs: 02.02.2022 – 30.03.2022.*

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

**C O N S T A T Ă :**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 02 martie 2021, *Moraru Serghei XXXXX* a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute la:

- art. 171 alin. (2) lit. b), b<sup>2</sup>) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani;

- art. 172 alin. (2) lit. b), b<sup>2</sup>) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani.

În conformitate cu art. 84 alin. (1), (2) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, lui Moraru Serghei i s-a stabilit o pedeapsă definitivă

sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea din contul lui Moraru Serghei în beneficiul lui XXXXX suma de 50 000 (cincizeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a dispus încasarea din contul lui Moraru Serghei în beneficiul statului suma de 6 620 (șase mii șase sute douăzeci) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a reținut că, Moraru Serghei în a doua decadă a lunii noiembrie 2017, aflându-se în mun. Chișinău, str. XXXXX, intenționat, urmărind scopul de a o viola pe fiica sa vitregă minoră XXXXX și de a-și satisface pofta sexuală, aplicând violență fizică și psihică, manifestată prin aplicarea loviturilor cu palma peste față, precum și expunerea unor cuvinte înjositoare în privința ultimei, fapt conștientizat de către XXXXX ca fiind un pericol real și vădit asupra vieții și sănătății sale, adică înfrângând voința și rezistența opusă de către victimă, contrar voinței sale, a întreținut cu aceasta un raport sexual. Ulterior, continuându-și acțiunile sale infracționale, aflându-se în or. Florești și mun. Chișinău, folosindu-se de faptul că anterior a înregistrat video și fotografiat rapoartele sexuale cu fiica sa vitregă minoră, XXXXX, a început să o amenințe pe ultima că va face publice aceste înregistrări, dacă ultima nu va dori să întrețină pe viitor relații sexuale cu el, fapt conștientizat de către XXXXX, ca fiind un pericol real și vădit asupra demnității și vieții personale, adică înfrângând voința și rezistența opusă de către victimă, contrar voinței sale, a întreținut cu aceasta raporturi sexuale până în luna februarie a anului 2020, în urma cărui fapt victimei minore i-au fost cauzate daune morale și vătămări corporale.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Moraru Serghei a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 171 alin. (2) lit. b), b<sup>2</sup>) Cod penal, după semnele calificative: violul, *adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra, săvârșit cu bună-știință asupra unui minor și asupra unui membru de familie.*

Tot el, începând cu a doua decadă a lunii noiembrie 2017 și până în luna februarie 2020, aflându-se în mun. Chișinău și or. Florești, în locuința în care locuia împreună cu fiica sa vitregă minoră XXXXX, intenționat, urmărind scopul de a o viola pe ultima și de a-și satisface pofta sexuală, după ce asupra ultimei a fost aplicată violența fizică, manifestată prin aplicarea loviturii cu palma peste față, și psihică, manifestată prin amenințarea că va face publice înregistrările video și foto cu minora XXXXX în timp ce ultima întreține relații sexuale, fapt conștientizat de către pătimita XXXXX ca fiind un pericol real și vădit asupra demnității și vieții personale, adică înfrângând voința și

rezistența opusă de către victimă, contrar voinței sale, a întreținut rapoarte sexuale în formă perversă cu ultima, în urma cărui fapt i-au fost cauzate daune morale.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Moraru Serghei a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 172 alin. (2) lit. b) și b<sup>2</sup>) Cod penal, după semnele calificative: *satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică sau psihică a persoanei ori profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra, săvârșit cu bună-știință asupra unui minor și asupra unui membru de familie.*

2. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia a declarat apel **avocatul Frunză Adela în numele inculpatului Moraru Serghei**, care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Moraru Serghei să fie achitat pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 171 alin. (2) lit. b), b<sup>2</sup>) Cod penal, iar pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 172 alin. (2) lit. b), b<sup>2</sup>) Cod penal să-i fie stabilită o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 89 și art. 90 Cod penal. Pentru a susține cerințele solicitate, apelanta a formulat următoarele argumente:

- vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate prin actul de învinuire nu a fost dovedită, deoarece la materialele cauzei nu sunt probe pertinente, verosimile și veridice care ar confirma vinovăția inculpatului în săvârșirea acțiunilor incriminate lui;

- prima instanță nu a dat apreciere probelor relevante cauzei penale și nu a făcut trimitere nici la o probă înaintată de către partea apărării în dovedirea nevinovăției inculpatului;

- atât partea vătămată, cât și martorii acuzării au indus în eroare organul de urmărire penală referitor la domiciliul părții vătămate;

- proba care nu a fost elucidată de către prima instanță și care combate declarațiile părții vătămate, cât și declarațiile martorului acuzării Catruc Nadejda, este Raportul de expertiză judiciară din 04.04.2020;

- instanța de fond nu a reținut nici un raportul de expertiză medico-legală, care ar confirma echimozele și alte vătămări ușoare despre care se descrie în sentință;

- prima instanță nu a apreciat și nu a elucidat declarațiile părții vătămate referitor la faptul că din vara anului 2017 a locuit și concubinat cu Rabei Nicolai, de asemenea nu a luat în considerație și nu a dat apreciere declarațiilor martorului apărării Grigori Antonina.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2021, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

3.1. Pentru a pronunța decizia nominalizată, instanța de apel a relevat că la caz, concluzia primei instanțe referitoare la vinovăția inculpatului Moraru Serghei este pe deplin justificată, or, verificând din oficiu la acest capitol sentința pronunțată, instanța de apel a considerat că vina inculpatului Moraru Serghei în comiterea infracțiunilor prevăzute

la art. 171 alin. (2) lit. b), b<sup>2</sup>) și art. art. 172 alin. (2) lit. b), b<sup>2</sup>) Cod penal, este dovedită integral prin probe administrate și cercetate conform art. 101 Cod de procedură penală. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe administrate la faza de urmărire penală, și admise de prima instanță, fiind corect apreciate, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Cu referire la argumentele invocate în apelul avocatului Frunză Adela în numele inculpatului cu privire la faptul că Moraru Serghei nu a comis infracțiunile incriminate ultimului, acestea au fost apreciate ca fiind contradictorii circumstanțelor și împrejurărilor de fapt stabilite de către instanța de fond și cea de apel pe parcursul judecării cauzei.

Cât privește alegațiile pe marginea declarațiilor depuse de martorii apărării Ostafii Claudia, Grigorii Antonina și Sîrbu Vitalie, instanța a considerat că, aceste declarații nu au careva tangență cu faptele incriminate inculpatului Moraru Serghei, or, martorii menționați au indicat că nu cunosc dacă XXXXX și Moraru Serghei au întreținut relații sexuale. Instanța a considerat că martorii menționați, fiind rude și prieteni cu inculpatul, prin caracterizarea negativă a părții vătămate, au contribuit la favorizarea situației inculpatului și au dat declarații cu scopul de a evita tragerea la răspundere penală a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale instanța de judecată cu respectarea prevederilor art. 61, 75 Cod penal a ținut cont de: scopul pedepsei penale întru restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni; de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea faptelor penale, care în temeiul art. 16 alin. (4) Cod penal fac parte din categoria infracțiunilor grave, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunilor, persoana inculpatului, care anterior a fost condamnat (f. d.139-140, vol. I), nu este căsătorit, are un copil minor la întreținere, vina nu și-a recunoscut-o, neangajat în câmpul muncii, se caracterizează pozitiv (f.d.134, vol. I), la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află (f.d. 135, vol. I), a fost tras la răspundere contravențională (f.d. 137, vol. I), atitudinea societății față de pedeapsa penală ce urmează a fi stabilită inculpatului pentru faptele săvârșite, astfel că pedeapsa stabilită pentru fiecare infracțiune în parte, corespunde limitelor legale prevăzute de norma de incriminare, iar pedeapsa definitivă este una proporțională cu gravitatea faptelor comise și cu personalitatea inculpatului.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către:

- *inculpatul Moraru Serghei*, care fără a invoca vreun temei pentru recurs din cele 12 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea recursului, inculpatul menționează la etapa urmăririi penale, din momentul reținerii sale nu i s-a adus la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire, în aceeași zi, dar abia în ziua următoare, ceea ce în viziunea sa constituie un abuz al organelor de drept și încălcarea drepturilor persoanei puse sub învinuire.

La fel, se invocă faptul că pedeapsa stabilită a fost greșit individualizată, pe motiv că, pe capătul de învinuire înaintat în baza art. 171 alin. (2) lit. b), b<sup>2</sup>) Cod penal, instanța greșit a ajuns la concluzia că există un probatoriu convingător ce ar dovedi incontestabil comiterea violului de către Moraru Serghei, iar la stabilirea pedepsei nu s-a luat în considerare lipsa circumstanțelor agravante și atenuante, conduita inculpatului, or, potrivit art. 75 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea urma a fi stabilită atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului ar face necesară stabilirea celei mai aspre pedepse prevăzute de legea penală, iar o altă măsură de pedeapsă ar fi insuficientă pentru atingerea scopului pedepsei penale.

Totodată se mai afirmă că, instanța nu a analizat posibilitatea aplicării prescripției tragerii la răspundere penală, considerând că în cazul dat, sânt întrunite toate condițiile pentru a fi aplicate prevederile art. 60 Cod penal;

- *avocatul Frunză Adela în numele inculpatului Moraru Serghei*, care a invocat aceleași motive expuse de inculpat în cererea de recurs, solicitând adițional aplicarea Legii privind amnistia nr. 243 din 24 decembrie 2021.

4.1. Procurorul de nivelul Curții Supreme de Justiție a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate, solicitând inadmisibilitatea acestora, pe motiv că decizia contestată este legală și întemeiată.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sânt inadmisibile, pentru următoarele considerente.

5.1. Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este declarat peste termen.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Cu referire la recursul declarat de către avocatul Frunză Adela în numele inculpatului Moraru Serghei, Colegiul penal reține că decizia instanței de apel a fost pronunțată la data de 30.12.2021, iar recursul nominalizat a fost declarat prin intermediul

poștei electronice a instanței de recurs la data de 08.02.2022, adică peste termenul legal prevăzut de lege.

În această ordine de idei, Colegiul penal subliniază că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Așadar, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal, constatând încălcarea de către recurent a prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, ajunge la concluzia inadmisibilității recursului declarat de către avocatul Frunză Adela în numele inculpatului Moraru Serghei, din motiv că este depus peste termen.

**5.2.** Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Revenind la criticile formulate de către inculpat, Colegiul penal atestă că în mare parte, acesta își manifestă dezacordul cu stabilirea vinovăției de către instanțele de fond pe episodul de viol, afirmând că la caz, nu au fost administrate probe concludente, care ar dovedi nemijlocit că acesta ar fi comis infracțiunea prevăzută la art. 171 alin. (2) lit. b), b<sup>2</sup>) Cod penal.

Însă, instanța de recurs opinează că instanța de apel, la soluționarea cauzei, a ținut cont de prevederile art. 99-101 și 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, și întemeiat a ajuns la concluzia privind pronunțarea unei hotărâri de condamnare, prin care Moraru Serghei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 171 alin. (2) lit. b), b<sup>2</sup>) Cod penal.

Mai mult de atât, se impune a reaminti că motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv, sub aspectul casării hotărârii contestate.

Reaprecierea probelor, în modul propus de recurenți, nu se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor, care au fost puse la baza hotărârii instanței de fond, apoi verificate de instanța de apel, prin continuarea judecării cauzei în fond, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Totodată, dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor și înaintarea unei soluții proprii, nu poate echivala cu casarea unei hotărâri de condamnare și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a persoanei, din moment ce în prezenta cauză penală au fost administrate un ansamblu de probe pertinente și concludente, care înlătură orice îndoială referitor la nevinovăția inculpatului.

Cât privește critica prin care se susține că la etapa urmăririi penale, din momentul reținerii lui Moraru Serghei, acestuia nu i s-a adus la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire, în aceeași zi, dar abia în ziua următoare, ceea ce în viziunea recurentului constituie un abuz al organelor de drept și încălcarea drepturilor persoanei puse sub învinuire, Colegiul penal relevă că reținerea persoanei în cazul dat, a fost dispusă în temeiul art. 165 alin. (3) pct. 1) Cod de procedură penală, iar potrivit procesului verbal de reținere a lui Moraru Serghei, acestuia i-au fost aduse la cunoștință și explicate drepturile bănuitului, precum și motivul reținerii celui din urmă. În actul procedural vizat se mai atestă și consemnarea faptului că persoana bănuită nu are obiecții și nu are explicații (f.d. 53, verso, vol. I).

Cât privește individualizarea pedepsei penale, instanța de recurs constată că la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului s-a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7 Cod penal, reieșind din caracterul și gradul prejudiciabil al faptelor comise și pericolul social al acestora în raport cu persoana vinovată și circumstanțele cauzei, fapt pentru care, Colegiul penal o acceptă, ca fiind întemeiată, motivată și bazată pe prevederile art. 61 și 75 Cod penal.

Subsidiar, instanța de apel just a subliniat că categoria și mărimea pedepsei penale trebuie să fie în măsură să asigure reeducarea inculpatului și exercitarea unui control din partea statului ce vine să prevină antrenarea viitoare în activități prejudiciabile din partea inculpatului – în primul rând, dar și din partea altor justițiabili – în al doilea rând. Astfel că, la stabilirea mărimii pedepsei cu închisoarea, instanța de apel a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, stabilind o pedeapsă echitabilă, în limitele prevăzute de lege.

Referitor la argumentul precum că, în prezenta cauză ar fi intervenit termenul prescripției tragerii la răspundere penală, Colegiul penal îl respinge, pe motiv că, în concordanță cu prevederile art. 16 Cod penal, infracțiunile incriminate se atribuie la

categoria celor grave, iar pentru asemenea infracțiuni, legiuitorul a prevăzut un termen de prescripție de 15 ani, potrivit art. 60 alin. (1) lit. c) Cod penal.

Generalizând asupra motivelor din recursul ordinar, instanța de recurs ajunge la concluzia că acesta poartă un caracter declarativ, constituind o modalitate de apărare prin care se urmărește scopul de a se evita tragerea la răspundere penală a inculpatului pentru faptele comise.

Astfel, Colegiul penal conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante prescrise la art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, iar temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat nu există și, potrivit legii, se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

6. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

#### DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Moraru Serghei XXXXX*, pe motiv că recursul avocatului Frunză Adela în numele inculpatului Moraru Serghei este declarat peste termen, iar recursul inculpatului Moraru Serghei este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *26 mai 2022*.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana